

ПАТЕН Ірина – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, Дрогобич, Львівська область, 82100, Україна (irynapaten79@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8706-6149>

DOI <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.61.15>

Бібліографічний опис статті: Патен, І. (2025). Від давніх текстів до сучасності: біблеїзми в сучасному масмедійному дискурсі. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 61, 132–137, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.61.15>

ВІД ДАВНІХ ТЕКСТІВ ДО СУЧАСНОСТІ: БІБЛЕЇЗМИ В СУЧАСНОМУ МАСМЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Анотація. У статті розглянуто роль біблеїзмів у масмедійному дискурсі; доведено, що релігійна лексика наділена потужним виражальним, емоційно-оцінним і сугестивним потенціалом, а в публіцистиці посилює емоційний вплив, підвищує переконливість тексту та часом є засобом маніпуляції свідомістю; акцентовано на характерних ознаках масмедійного дискурсу: динамічності, доступності для широкої аудиторії, одночасному поєднанні офіційності й експресивності; підкреслено, що сучасний медіадискурс є складною комунікативною системою, яка інтегрує різноманітні лінгвокультурні елементи, серед яких особливе місце посідають біблеїзми; аргументовано, що символічна глибина біблеїзмів надає текстам переконливості та емоційної насаги; вони відіграють роль потужного смислового маркера, що активує механізми колективного досвіду.

Мета статті – розглянути особливості функціонування біблеїзмів у сучасному українському масмедійному дискурсі. **Завдання** – з'ясувати їхню роль у формуванні смислового, емоційного та маніпулятивного потенціалів медіатекстів; простежити тенденції трансформації релігійної лексики в умовах інформаційної війни та соціокультурних змін; проаналізувати трансформацію й адаптацію біблеїзмів до сучасних суспільно-політичних реалій. Методи, використані в роботі, – описовий, варіаційний і контекстологічний.

Встановлено, що в сучасних реаліях ці вирази адаптуються до нових політичних і соціальних умов, зберігаючи при цьому свою символічну вагомість.

З'ясовано, що значна частина біблеїзмів зазнає трансформації: змінюється їхній контекст, конотація та функційне навантаження – від сакрального до сугестивно-політичного. Біблеїзми також є індикатором суспільних змін, реакцією на агресію, втрату довіри до інституцій (зокрема РПЦ); їх використовувано як лінгвістичний інструмент демаркації «свого» й «чужого».

Показано, що біблеїзми у масмедійному дискурсі – це не просто образність, піднесений чи урочистий стиль, а метод маніпуляції, заснований на авторитеті, моральних принципах, семантичній насиченості та архетипних образах. Вони посилюють емоційне навантаження тексту, формують моральну оцінку та впливають на сприйняття інформації. У цьому процесі особливе значення має комунікативна та культурна компетентність реципієнта, яка допомагає адекватно декодувати інтертекстуальні посилання та зрозуміти закладені у тексті смисли.

Перспективу подальших розвідок становить дослідження біблеїзмів в англійській та польській мовах.

Ключові слова: біблеїзми, Біблія, семантика, релігійна лексика, мас медійний дискурс.

PATEN Iryna – Candidate of Philological Sciences, Senior Lecturer at the Department of Ukrainian Language, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 24, Ivan Franko str., Drohobych, Lviv region, 82100, Ukraine (irynapaten79@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8706-6149>

DOI <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.61.15>

To cite this article: Paten, I. (2025). Vid drevnikh tekstiv do suchasnosti: bibleizmy v suchasnomu masmediinomu dyskursi [From Ancient Texts to Modernity: Biblicalism in Contemporary Media Discourse]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriiia «Filolohiia» – Problems of Humanities. «Philology» Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 61, 132–137. doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.61.15> [in Ukrainian].

FROM ANCIENT TEXTS TO MODERNITY: BIBLICALISM IN CONTEMPORARY MEDIA DISCOURSE

Summary. *The article focuses on the biblical expressions in mass media discourse; it has been proved that religious vocabulary has a powerful expressive, emotional, evaluative and suggestive potential, and in journalism it enhances emotional impact, increases the persuasiveness of the text and, in some cases, is a means of manipulating consciousness; it has been established that the characteristic features of mass media discourse, such as: dynamism, accessibility to a wide audience, and a simultaneous combination of formality and expressiveness; it has been emphasized that modern media discourse is a complex communication system that integrates various linguistic and cultural elements, among which a special place is occupied by biblical expressions; it has been argued that the symbolic depth of biblical texts gives them convincing and emotional inspiration; they play the role of a powerful semantic marker that activates the mechanisms of collective experience.*

The purpose of the article is to examine the peculiarities of the functioning of biblical expressions in the contemporary Ukrainian mass media discourse.

The objectives are to find out their role in shaping the semantic, emotional, and manipulative potential of media texts; to trace the trends in the transformation of religious vocabulary in the context of the information war and socio-cultural changes; to analyze the transformation and adaptation of biblical texts to modern socio-political realities. Methods used in the study: descriptive, variation, and contextual.

It has been established that in today's reality, these expressions are being adapted to new political and social conditions, while retaining their symbolic significance.

It has been clarified that a significant number of biblical expressions are undergoing transformation: their context, connotations, and functional load are changing from the sacred to the suggestive and political. Biblical expressions are also an indicator of social change, a reaction to aggression, loss of trust in institutions (including the Russian Orthodox Church), and are used as a linguistic tool to demarcate «friend» and «foe».

Therefore, biblical expressions in media discourse is not just imagery, a sublime or solemn style, but a method of manipulation based on authority, moral principles, semantic richness, and archetypal images. They increase the emotional load of the text, form a moral assessment and influence the perception of information.

In this process, the communicative and cultural competence of the recipient is of particular importance, as it allows them to adequately decode intertextual references and understand the meanings inherent in the text.

The prospect is to study of biblical expressions in English and Polish.

Key words: *biblical expressions, Bible, semantics, religious vocabulary, mass media discourse.*

Постановка проблеми. Сучасний український інформаційний простір зазнає постійних змін під впливом глобалізаційних процесів, цифрових технологій та соціокультурних трансформацій, однак важливим складником комунікації залишається мова.

Особливої уваги заслуговують біблеїзми, які акумулюють культурний, релігійний та історичний досвід того чи того народу. Вони стрімко увірвалися в публіцистику й продовжують активно функціонувати в сучасному масмедійному дискурсі.

Біблеїзми є не лише мовними формулами, а й носіями морально-етичних, філософських та світоглядних концептів, які у масмедійному дискурсі виконують важливу культурологічну, символічну та комунікативну функції. «Біблія як основа християнської культури завдяки смисловій глибині сакрального тексту, значущості символіки та загальнолюдських цінностей, закладених у біблійних виразах, продовжує залишатися невичерпним джерелом ідей, образів і мотивів у всіх сферах життя людини» (Вишнівський, Дучимінська, 2021, с. 45). З одного боку, вони зберігають зв'язок сучасності з духовними джерелами цивілізації, а з іншого – зазнають трансформацій, адаптуючись до потреб і ритму сучасної комунікації.

Дослідження біблеїзмів у контексті українських ЗМІ допомагає не лише виявити особливості розвитку сучасного мовлення, а й краще зрозуміти глибинні процеси культурної пам'яті, ідентичності й духовності в українському суспільстві. У цьому контексті аналіз масмедійного дискурсу набуває вагомого міждисциплінарного значення – як для філології, так і для культурології, соціолінгвістики, медіазнавства та релігієзнавства.

Позаяк ці мовні одиниці відіграють важливу роль у формуванні смислового та емоційного навантаження медіатекстів, то науковий інтерес до біблеїзмів у сучасному масмедійному дискурсі залишається актуальним. Окрім того, релігійна лексика постійно зазнає лексико-семантичних змін у різних контекстах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі студії біблеїзмів української мови проводили Р. Зорівчак, Н. Піддубна, А. Коваль, Н. Бабич, М. Скаб, О. Набока, П. Мацьків, В. Німчук, Г. Наконечна. Зокрема символіку й концептуалізацію біблійних найменувань вивчали П. Мацьків, М. Скаб, О. Сімович, структурно-семантичні особливості – Т. Гончаров, В. Плешков, своєрідність функціонування в різних мовах – Г. Лілич, І. Трофімкіна, взаємозв'язок Біблії та культури, вплив Біблії на національні мови був предметом спеціальних досліджень З. Бакун, Н. Венжинович, А. Коваль, В. Німчука, Ж. Колоїз. З-поміж закордонних дослідників, котрі вивчали біблеїзми, – С. Стоффел, Л. Сміт та ін.

Сучасні дослідження зосереджують увагу на різних аспектах функціонування біблеїзмів у ЗМІ, зокрема їхню стилістичну роль, маніпулятивний потенціал, адаптацію до сучасних реалій, нові лексико-семантичні вияви конфесійної лексики тощо. Так, О. Ципердюк аналізувала релігійну лексику як мовний засіб експресивності публічного мовлення в умовах повномасштабного вторгнення росії в Україну, досліджувала вплив релігійної лексики на експресивність мовлення (Ципердюк, 2023). М. Навальна, В. Пітель, В. Пітель (Пітель, Пітель, 2021) аналізували особливості конфесійної лексики в інтернет-виданнях («Українська правда», «Фіртка» і «Курс»), Ю. Бондарук розглядав семантико-стилістичні особливості релігійної лексики в сучасних друкованих засобах масової інформації (Бондарук, 2013). Трансформацію біблеїзмів у текстах британського інтернет-видання The Guardian вивчали Р. Вишнівський Р. та Г. Дучимінська (Вишнівський, Дучимінська, 2021).

Мета статті – розглянути особливості функціонування біблеїзмів у сучасному українському масмедійному дискурсі. **Завдання** – 1) з'ясувати їхню роль у формуванні смислового, емоційного та маніпулятивного потенціалів медіатекстів; 2) простежити тенденції трансформації релігійної лексики в умовах інформаційної війни та соціокультурних змін; 3) проаналізувати трансформацію й адаптацію біблеїзмів до сучасних суспільно-політичних реалій.

Виклад основного матеріалу. Сучасна концепція людини у суспільстві кардинально змінилася. Для XXI ст. характерний процес персоніфікації особистості, тож імперативні заходи, покарання та залякування для керування народними масами уже не актуальні. Сьогодні з'явилася свобода вибору та самостійність у прийнятті рішень, і щоб успішно управляти суспільством потрібно переконувати широке коло людей, які різняться за рівнем освіти, культури тощо. В умовах плюралізму думок та політичної боротьби необхідно переконувати людей у своїй правоті. «Мова – наймогутніша зброя людини. Збройні сили здатні утримувати народ у стані підпорядкування довгі роки, навіть покоління. Однак тільки за допомогою мови можна маніпулювати людською свідомістю і схилити народ до спів-

праці в справі власного гноблення. Так само розуміння мови стає початком політичної незалежності» (Романюк, Заяць, 2012, 204).

Активне використання біблеїзмів (мовних одиниць, висловів, образів або символів, запозичених з Біблії) у медійному стилі посилює емоційний вплив, підвищує переконливість тексту, а в деяких випадках є засобом маніпуляції свідомістю. Біблеїзми, інтегровані в медіатексти, сприяють об'єктивації низки характеристик сучасного медіадискурсу: посилюють прагматичний вплив на читача, підтверджують зв'язок медіаповідомлень із соціальною реальністю, забезпечують комунікативну взаємодію між автором та аудиторією з метою формування певних оцінних суджень. Тож такі одиниці наділені потужним не лише виражальним й емоційно-оцінним, але й суттєвим потенціалом. Погоджуємося з К. Берес і Т. Берест, що біблеїзми – це не лише прямі цитати із Біблії, але й узагальнено-образні одиниці, що виникли на основі біблійних історій та образів (Берест, Берест, 2017, с. 44).

Характерні ознаки масмедійного дискурсу (динамічність, доступність для широкої аудиторії, одночасне поєднання офіційності й експресивності) сприяють активним змінам у системі сучасної української мови, позаяк масмедійні тексти виконують не лише інформаційну функцію, а й активно формують суспільну свідомість, моделюють ментальні карти світу та впливають на поведінкові патерни людей: «Масмедіа стали творцями соціальної реальності, що конструюють її за власними правилами», а їхня мова є одним із основних чинників формування сучасної картини світу людини (Руда, 2012, с. 166).

Біблія, як елемент загальної картини світу, формує менталітет, водночас мова Біблії справляє моделювальний вплив на мову (Решетар, 2014, с. 132).

Святе Письмо упродовж тривалого часу було, є і, мабуть, надалі буде найбільш цитованою книгою в усьому світі, це те джерело, з якого мова черпає експресивно-виражальні засоби для всіх своїх стилів. Для багатьох – це джерело абсолютної істини. Тож усі відсилання до біблійних висловів підсвідомо викликають довіру: «Не судіть, щоб і вас не судили» (Мф. 7:1); їх часто використовують,

щоб нейтралізувати критику чи змусити опонента замовкнути.

Біблійні вислови в інавгураційних промовах президентів України сприймають як позачасові та вічні. Використовуючи їх, мовець намагається надати своїм словам відтінок незаперечності, що є потужним інструментом впливу на свідомість: *хто з мечем прийде, той від меча і загине!* Цей біблеїзм використав у своїй інавгураційній промові Петро Порошенко: «*Будь-який агресор на кордоні України має згадати Євангельську мудрість: хто з мечем прийде, той від меча і загине!*» (Порошенко, 2014). Однак зауважимо, що ця цитата в Біблії демонструє смиренність і відсутність спротиву, а в промові П. Порошенка – готовність протистояти тим, хто напав на Україну. На думку Л. Завальської, використання скорочених, навіть дещо спотворених варіантів біблійних фраз має маніпулятивний і комунікативний настановчий характер, оскільки авторитетність джерела не дає підстав сумніватися в правильності цитати (Завальська, 2023, с. 11). Використання біблійної лексики в інавгураційних промовах та політичних виступах є свідченням того, що мовці прагнуть посилити авторитетність висловлення за рахунок біблійних алюзій, часто з маніпулятивною метою.

Біблійна історія про Давида і Голіафа стала універсальним символом боротьби слабшого з сильнішим, й активно функціонує як в медійних, так і політичних контекстах. Її семантична гнучкість інтерпретує сюжет як метафору надії, моральної переваги, сміливості, справедливості, яка здатна перемогти навіть найпотужнішого супротивника: «*Історія боротьби України за відновлення порушених росією норм міжнародного права і прав людини дуже нагадує біблійну історію про битву Давида і Голіафа*» (Дзеркало тижня, 26 грудня 2019 р.). «*Інноваційні і, як правило, недорогі атаки, що проводяться на морі, відображають дух битви Давида проти Голіафа, яка стала визначати ширшу війну*» (ЦТС, 7 лютого 2024 р.). У політичній риторичній образ Давида використовують як стратегічний інструмент самопрезентації. Зокрема, президент України Володимир Зеленський у зверненні до Конгресу США (2022) наголосив: «*Україна, як Давид, бореться проти Голі-*

афа. Але в нашій праці – не камінь, а спільні цінності та рішучість». Така потужна емоційна рамка мала б мобілізувати підтримку, викликати співпереживання й апелювати до морального обов'язку допомогти слабшому, який бореться за правду.

Вираз «не хлібом єдиним» (Матв. 4:4) означає піклуватися не тільки про матеріальні, але й духовні потреби. У масмедійних текстах його вживають для того, щоб підкреслити важливість духовних і моральних цінностей: «*«Суспільство не з хлібом єдиним має жити – без культури ми втрачаємо себе як націю»*», – наголошує міністр». (УНІАН, 2023). Для опису публічних заяв, які залишаються без належної реакції, використовують євангельську цитату «Голос, що волає у пустелі» (Ів. 1:23): «*Їхні звернення – це голос, що волає в пустелі: ні влада, ні суспільство не реагують належним чином*» (Збруч, 2022).

Негативне маркування лексем – назв церковних служителів РПЦ та осіб, які з ними пов'язані, відображає глибоке розчарування та обурення частини українського суспільства діями РПЦ. Це також свідчить про сприйняття РПЦ не як релігійної, а як політичної інституції, яка підтримує агресивну політику росії. Такі сполуки, як «*московські фарисеї*», «*служителі зла*», «*попи-агресори*», «*духовні окупанти*» виступають інструментами формування критичного ставлення до співучасті РПЦ у легітимації війни

і апелюють до образів релігійної зради, фарисейства та духовної деградації: «*Попи чітко працюють за кремлівськими методичками і не соромляться використовувати духовні цінності для переконань стати м'ясом для путінської армії вбивць та гвалтівників*» (Львівський портал, 6 липня 2024 р.); «*Московські попи насаджують нам руський мір і захоплюють храми, які їм ніколи не належали*» (ТСН).

Висновки і перспективи подальших розвідок. Біблеїзми залишаються потужним засобом емоційно-образної виразності в масмедійному дискурсі, поєднуючи культурну пам'ять із сучасною комунікативною потребою. Їхня символічна глибина надає текстам переконливості та емоційної наснаги. Сучасні медіа активно використовують біблеїзми як засіб маніпуляції громадською свідомістю, формуючи відповідні оцінні судження, моральні імперативи та політичні меседжі. Значна частина біблеїзмів зазнають трансформації: змінюється їхній контекст, конотація та функційне навантаження – від сакрального до сугестивно-політичного. Біблеїзми також є індикатором суспільних змін, реакцією на агресію, втрату довіри до інституцій (зокрема РПЦ); їх використовують як лінгвістичний інструмент демаркації «свого» і «чужого».

Перспективу подальших розвідок становить дослідження біблеїзмів у системах англійської та польської мов.

ЛІТЕРАТУРА

- Берест Т., Берест К. Біблійна фразеологія в україномовних та англійськомовних он-лайн виданнях. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна*. 2017. Вип. 64. С. 43–45.
- Бондарук Ю. Семантико-стилістичні особливості релігійної лексики в сучасних друкованих засобах масової інформації. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2013. Вип. 659. С. 114–119.
- Вишнівський Р., Дучимінська Г. До питання про трансформації біблеїзмів у медійному тексті (на матеріалі британського інтернет-видання The Guardian). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2021. Вип. 47. Т. 1. С. 42–45.
- Завальська Л. Цитатність в інавгураційних промовах українських президентів. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика*. 2023. Т. 34 (73). № 2. Ч. 1. С. 8–13.
- Коваль А. Спочатку було Слово : Крилаті вислови біблійного походження в українській мові. Київ : Либідь, 2001. 312 с.
- Пітель В., Пітель В. Особливості вживання релігійної лексики в інтернет-виданнях Прикарпаття. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2021. Вип. 47. Т. 2. С. 73–77.
- Решетар О. Біблеїзми в британському політичному дискурсі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2014. Вип. 13. С. 132–134.
- Романюк А., Заяць А. Аналіз досліджень політичного дискурсу. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2012. Вип. 743 : Інформаційні системи та мережі. С. 200–209.

- Руда О.** Мовне питання як об'єкт маніпулятивних стратегій у сучасному українському політичному дискурсі. Київ, 2012. 232 с.
- Ципердюк О.** Експресивізація релігійної лексики в сучасному інтернет-мовленні (на матеріалі українськомовного ютуб-контенту). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2023. Вип. 63. С. 86–89.

REFERENCES

- Berest, T., & Berest, K.** (2017). Bibliina frazeologhiia v ukrainomovnykh ta anhlo-movnykh on-lain vydanniakh [Biblical phraseology in Ukrainian and English online magazines]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Serii: Filolohichna» – Scientific Notes of the National University of Ostroh Academy. Series: «Philological»* (Issue 64), (pp. 43–45) [in Ukrainian].
- Bondaruk, Yu.** (2013). Semantyko-stylistychni osoblyvosti relihiinoi leksyky v suchasnykh drukovanykh zasobakh masovoi informatsii [Semantic and Stylistic Features of Religious Vocabulary in Modern Print Media]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu – Scientific Bulletin of Chernivtsi University* (Issue 659), (pp. 114–119) [in Ukrainian].
- Koval, A.** (2001). *Spochatku bulo Slovo: Krylati vyslovy bibliinoho pokhodzhennia v ukrainskii movi* [In the beginning was the Word: Winged expressions of biblical origin in the Ukrainian language]. Kyiv : Lybid [in Ukrainian] [in Ukrainian].
- Pitel, V., & Pitel, V.** (2021). Osoblyvosti vzhyvannia relihiinoi leksyky v internet-vidanniakh Prykarpattia [Peculiarities of religious lexis usage in online media of the Precarpathian region]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Filolohiia – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology* (Issue 47; Vol. 2), (pp. 73–77) [in Ukrainian].
- Reshetar, O.** (2014). Bibleizmy v brytanskomu politychnomu dyskursi [Biblical expressions in British political discourse]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Filolohiia – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology* (Issue 13), (pp. 132–134). [in Ukrainian].
- Romaniuk, A., & Zaiats, A.** (2012). Analiz doslidzhen politychnoho dyskursu [Analysis of political discourse research]. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University Visnyk – Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»* (Issue 743: Information systems and networks), (pp. 200–209) [in Ukrainian].
- Ruda, O.** (2012). *Movne pytannia yak ob'iekt manipulyativnykh stratehii u suchasnomu ukrainskomu politychnomu dyskursi* [The Language Issue as an Object of Manipulative Strategies in Contemporary Ukrainian Political Discourse]. Kyiv [in Ukrainian].
- Tsyperdiuk, O.** (2023). Expressivization of religious vocabulary in modern Internet broadcasting (based on the Ukrainian language YouTube content) [Ekspresyvizatsiia relihiinoi leksyky v suchasnomu internet-movleni (na materialy ukrainskomovnoho yutub-kontentu)]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Filolohiia – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology* (Issue 63), (pp. 86–89) [in Ukrainian].
- Vyshnivskiy, R., & Duchyminska, H.** (2021). Do pytannia pro transformatsii bibleizmiv u mediinomu teksti (na materialy brytanskoho internet-vidannia The Guardian) [The issue of transformations of biblical expressions in the mass-media text (based on the British online newspaper The Guardian)]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Filolohiia – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology* (Issue 47; Vol. 1), (pp. 42–45) [in Ukrainian].
- Zavalska, L.** (2023). Tsyatnist v inavhuratsiinykh promovakh ukrainskykh prezydentiv [Citations in the Inaugural Speeches of Ukrainian Presidents]. *Vcheni zapysky TNU i. V.I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka – Scientific notes of V. I. Vernadsky Taurida National University, Series: Philology. Journalism*, 2 (Issue 34 (73); Part 1), (pp. 8–13) [in Ukrainian].